

## **Omelija fil-Festa tal-Viżitazzjoni**

*Bażilika tal-Viżitazzjoni, l-Għarb*

*Il-Hadd 4 ta' Lulju 2021*

*L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Għawdex*

### **MARIJA U ELIZABETTA JGĦALLMUNA NGHIXU L-IMĦABBA**

Li kieku l-episodju li għadna kif smajna fil-Vanġelu tal-lum, u li intom nies ta' din il-parroċċa tafuh bl-ament, kellu jgħri lllum, jien naħseb kien ikun ftit differenti. Naħseb illi Elizabetta ma kinitx tilqa' lil Marija mill-ewwel, hekk kif laqgħetha. Fid-dettalji li jsemmi San Luqa kien ikollu jsemmi wkoll bilfors li haġġet il-bieb, għax il-bieb ikun maqful. Imbagħad Elizabetta minn ġewwa forsi setgħet tistaqsi: 'Imma min ġie? Xi jrid? X'għandha bżonn?'.

Kieku din il-ġrajja kellha sseħħ illum, konna ngħidu: imma kif ftiehm bejniethom, żewġ ġenerazzjonijiet? Marija ta' tnax-il, tlettax-il-sena, adolexxenti – min għandu l-adolexxenti jaf x'qed ngħid – u Elizabetta, li l-Vanġelu jiddeskriviha bħala mdaħħla fiż-żmien. Kif irnexxielhom jikkomunikaw bejniethom? Il-*generation gap*, ngħidulha lllum.

Kieku l-Vanġelu li smajna seħħ illum, kieku naħseb illi bejniethom Elizabetta u Marija kienu jibdew jiddiskutu jekk it-tarbija li għandhom fil-ġuf hix proprjetà tagħhom, hix estensjoni tagħhom, jew inkella hix persuna, hix xi haġa lil hinn minnhom, illi għalkemm qegħdin jipparteċipaw u jieħdu sehem fil-formazzjoni tagħha, imma mhumie x il-proprjetarji tagħha. Nimmaġina li kienet tqum diskussjoni bejniethom.

Kieku Elizabetta u Marija kellhom jiltaqgħu lllum, kieku l-Vanġelu seħħ illum, u kieku Marija marret tgħin lil Elizabetta lllum, jien nimmaġina li Elizabetta wara kienet tgħidilha: 'X'għandi nagħtik?', jew inkella: 'Isma', ha ngibu l-maid (forsi xi barrani jew barranija) tgħinna'.

Jien naħseb illi dan il-Vanġelu tal-lum jitkellem haġna għas-sitwazzjoni tagħna. Mhix storja tal-passat, imma storja tagħna. Għaliex il-bibien tagħna jkunu maqfulin, u l-bieb ta' Żakkarija kien miftuħ u baqgħet diehla? Sa ftit ilu konna nhallu ċ-ċavetta fil-bieb. Il-problema fejn hi? Il-problema tinsab aktar fil-fond. Kemm għadna nafdaw lil xulxin? Bl-iskuża illi forsi hawn il-barranin, forsi hawn nies li ma nafuhomx! Imma l-barrani, jekk jien nirrifletti ftit, noholqu f'moħħi, noholqu f'qalbi. Għandkom hbieb intom li mhumie x minn tal-familja tagħkom? Għandkom hbieb li huma minn pajjiż ieħor? Haġna minnkomm iva. Għaliex saru hbieb? Għax nizzilt il-ħajt, neħhejt il-purtiera li kellek f'moħħok, li kellek f'qalbek, u dak li qabel kien barrani, issa sar haġib.

Il-Vanġelu tal-lum, din iċ-ċelebrazzjoni tar-relazzjoni, iċ-ċelebrazzjoni tal-persuna, jgħidlina illi Marija tqum. Hekk jiddeskrivi San Luqa lil Marija. Tqum u tmur thaffef. Fejn? Lejn xiex? Mhux lejn l-għoljiet, imma lejn il-persuna. Tmur thaffef lejn l-għoljiet għax hemm il-persuna. Din l-inklinazzjoni lejn il-bniedem li hu magħmul biex jidhol f'relazzjoni sinciera, sempliċi, awtentika ma' bniedem ieħor. Din is-sempliċità, illi fi żmienna forsi qegħdin nitilfu, u għandna bżonn lil Marija u lil Elizabetta, għandna bżonn lil Ġwanni u lil Ġesù biex jgħinuna nirrestawraw, jgħinuna nerġġu nirkupraw ir-relazzjonijiet sempliċi ta' bejnietha.

Dan iż-żmien aħna kif nidhlu f'relazzjoni flimkien? Għalfejn għandi nissuspetta meta jhaġġat xi hadd il-bieb? Għalfejn għandi nistaqsi 'min jaf xi jrid'? Għalfejn għandi nonqos mill-fiducia fil-persuna? Tgħiduli: inhallu ċ-ċavetta fil-bieb? Le. Tgħiduli: nafda dak li għandi ma'

haddiehor? Le. Għaliex il-problema mhix dik. Il-problema hija aktar fonda. Il-problema tinsab fir-rispett profond illi jien għandi lejn il-persuna tal-iehor, ir-rispett profond li Alla għandu lejn il-bniedem. Tant għandu dan ir-rispett, tant hu kbir ir-rispett ta' Alla lejna l-bnedmin, illi ma stmerrx li jsir bniedem bħalna, li jiehu fuqu l-moħħ hażin tagħna, li jiehu fuqu l-qalb hażina tagħna, li jiehu fuqu l-gisem tagħna, tant ma stmerrx, tant xtaq jingħaqad u jintrabat mal-persuna ta' kull wiehed u kull waħda minna, tant jixtieq jurina illi jafda fina. U bir-raġun San Ġwann fil-ġuf ta' ommu Elizabetta jaqbeż bil-ferħ. Jaqbeż bil-ferħ quddiem il-persuna, quddiem il-bniedem, quddiem Ġesù. Ġesu huwa l-bniedem illi meta jidhol fil-ħajja tagħna, jagħmilna aktar bnedmin, għax nagħrfu li aħna wlied kollha kemm aħna, nagħrfu li aħna jisthoqqilna li nkunu maħbubin, li aħna maħbubin mill-Missier.

Għax hawn qieghda l-problema l-kbira. Għalfejn nonqsu mill-fiduċja? Meta tonqos mill-fiduċja lejn martek jew lejn żewġek? Meta tibda tissuspetta? Meta jibdew ġejjin il-mistoqsijiet? Qatt staqsejt din il-mistoqsija? Meta tixtieq thossok aktar maħbub jew meta ma thossokx maħbub. Dakinhar jibdew ġejjin hafna mistoqsijiet. U mmur għas-soluzzjoni jew aħjar is-sinifikazzjoni, il-fejqa, fl-għeruq tal-persuna tagħna. Minn fejn se ngibuh jekk mhux minghand Ġesù, illi minkejja l-moħħ hażin tagħna, minkejja l-qalb hażina tagħna, jilqagħna, jaċċettana, iħobbna? U jiżfen Ġesù, jiżfen kif żifen Ġwanni fil-ġuf ta' ommu, quddiem kull wiehed u kull waħda minna, għax aħna għeżiež għalih, aħna importanti għalih. Għandna bżonnu lil Ġesù biex jagħtina dan is-sens kbir ta' fiduċja, illi huwa fil-baži tal-umanità tagħna u fil-baži tal-fidi tagħna.

Fidi u fiduċja! Ir-relazzjoni bejn l-anzjana u ż-żagħżuġha. Kemm ngħidu li ż-żgħażaġh m'għadhomx imorru l-knisja! 'Għalxejn ngħidilha lit-tifla. Sa meta kellha tnax, tlettax-il sena kienet tiġi dejjem miegħi, issa ma nafx x'taha. Għalxejn ngħidlu lit-tifel, issa ma jridx jaf'. Interessanti, għax hawnekk għandna paradigma, eżempju ċar ta' kif taħdem ir-relazzjoni bejn l-anzjani u ż-żgħażaġh. Kemm hi sabiha! Ipprovaw irriflettu ftit, ejjew nitbiegħdu naqra minn din ix-xena tal-Vanġelu, u nharsu lejha ftit mill-bogħod, u naraw x'relazzjoni nħolqot bejn Elizabetta u Marija.

L-ewwel u qabel kollox, għalfejn Marija marret għand Elizabetta? Tgħiduli: biex tgħinha. Ukoll. Imma marret għand Elizabetta biex tikkonferma s-sinjal, għax l-Anġlu kien qalilha li s-sinjal dan ikun. Elizabetta fl-età anzjana tagħha se jkollha tarbija. Qed tistenna. Kemm tista' ssejjah lilek innifsek – anzjan – sinjal għaž-żagħżuġh, għaž-żagħżuġha? X'jara fik iż-żagħżuġh. Ipprova staqsi ftit: 'It-tifel tiegħi, it-tifla tiegħi, iż-żgħażaġh li nagħmilha magħhom, x'jaraw fija? Liema sinjal jaraw fija? Kif jarawni lili, kif iħarsu lejja?'. Ipprova idhol ftit fiż-żarbun tagħhom u staqsi jekk intix sinjal għalihom, jekk intix tinftiehem, jekk hemmx xi haġa li mhix sejra sew. Staqsi liek innifsek: 'Imma jien sinjal ta' xiex għat-tifel jew għat-tifla tiegħi?'. Sinjal tal-koerenza, jiġifieri dak li ngħid nagħmlu, jew tal-inkwerenza, jiġifieri nikkmanda u nordnalhom affarijiet sbieħ, imma mbağħad lili jarawni nagħmel bil-maqlub, dak li jfettilli. Sinjal tal-verità – il-verità tagħmilna b'saħħitna, u min hu b'saħħtu ma jiddejjaxq jgħidha, jesprimiha – jew sinjal tal-gidba, il-'verità' skont meta u kif jaqbili? 'X'jara fija ibni? X'tara fija binti?'. X'jaraw fina ż-żgħażaġh tagħna? Sinjal ta' xiex? Sinjal li l-lira tiswa daqs ix-xogħol li nagħmel? Jew li lira tiġi bl-*easy money*, malajr, b'korruzzjoni? Ingibha min jaf minn fejn u kif! Imma l-aqwa li giet, u importanti illi flok waħda tkun tnejn u tlieta. Imma mhux daqshekk problema jekk ma ħdimtx għaliha, jekk ma stinkajtx għaliha, jekk mhux dritt tiegħi, jekk mhux jedd tiegħi. X'sinjal qed nagħti jien lil uliedi? X'sinjal qed nagħti liż-żgħażaġh tiegħi? X'sinjal qed nagħti jien lil dawk li jħarsu lejja, jarawni, lil dawk li jixorbu minni? Ipprovaw irriflettu ftit kemm dan il-Vanġelu jgħallimna jkollna relazzjoni awtentika vera maż-żgħażaġh.

X'tagħmel Elizabetta kif tara lil Marija? 'Kemm domt ma ġejt? Kemm ilni nistenniek? Messek ġejt qabel! Ma kontx taf xi ġrali?'. X'qaltilha Elizabetta lil Marija kif dahlet u fethet il-bieb. "Imbierka inti fost in-nisa". Mill-ewwel ikkumplimentat magħha. Tatha feedback pożittiv lil din it-tfajla, Marija. Kellmitha fuq is-sabiħ tagħha, kellmitha fuq il-pożittiv tagħha. U x'għamlitilha lil Marija? Tatha valur. Bħala persuna ma kellhiex bżonn il-feedback ta' Elizabetta, Marija li mnissla mingħajr htija. Imma r-relazzjoni ta' bejniethom tgħallimna għall-ħajja tagħna. Wara li tisma' dan il-feedback pożittiv, din ir-risposta sabiħa ta' Elizabetta, Marija tinfexx tfahħar lil Alla, ir-relazzjoni tagħha ma' Alla. Jistax ikun illi dan huwa l-istil ta' kif jien nista' nerġa' ngħib it-tfal tiegħi biex iħobbu lil Alla? Jistax ikun dan mod ta' kif jien lit-tfal tiegħi nista' nerġa' nressaqhom, nistedinhom biex imorru l-knisja? U mhux nagħtihom mill-aġħar, mhux insibilhom id-difetti, mhux il-ħin kollu nenfasizza l-iżbalji! Imma nipprova nerfagħlhom il-pożittiv u s-sabiħ. Marija x'tagħmel? Tinfexx tfahħar lil Alla. Dan li nsibu fil-Vanġelu jista' jkun stil għar-relazzjoni tagħna ma' wliedna, għar-relazzjoni tagħna maż-żgħażaġh.

It-tielet sitwazzjoni. Id-diskussjoni jekk it-tarbija li għandna fil-ġuf hix tagħna jew hix xi haddiehor, hix ta' haddiehor. Ħarsu lejn Marija u Elizabetta, it-tnejn li huma. Waħda fi xjuħitha, jiġifieri ma kienx hemm ċans, u l-oħra b'opra tal-Ispirtu s-Santu u mhux bil-qawwa tal-bniedem. Ħarsu lejhom u rriflettu ftit, aghrfu fihom il-verità illi t-tarbija, il-ħajja fil-ġuf hi purament rigal. Inbagħbsu kemm inbagħbsu fil-ġuf, jibqa' purament rigal, u dan jafu min ipprova jbagħbas fil-ġuf. X'verità illi lilna żżommna kollha b'saqajna mal-art! Iżżommna b'attenzjoni kbira ta' kif nittrattaw lill-persuna illi għandna, mhux maġenbna, mhux warajna, imma faċċata tagħna, quddiemna. L-annimali kollha kemm huma, liż-żgħar tagħhom, jew jiġru warajhom jew maġenbhom. Imma hadd minnhom ma jżommhom quddiemhom, faċċata tiegħu, bħalma jżommhom il-bniedem. Għax dak huwa int iehor, mera tiegħek, għandu l-istess dinjità tiegħek, bħalek, daqsek fil-valur. U int ma tistax tittrattah bħala oġġett, anki jekk hemm biċċa ġilda tgħattih, anki jekk għadu mhux barra imma għadu ġewwa. Dak huwa persuna, huwa rigal ta' Alla. U meta int tagħraf li hu rigal ta' Alla, int tgħix verament b'radd ta' ħajr lil Alla, b'ringrazzjament lil Alla. *Handle with care!* Dak mhux tiegħek!

Hawnhekk hawn ġenituri adulti. Mur għidlu t-tifel tiegħi, mur ipprova aghmel bih li trid int! Qisu bħala proprjetà tiegħek it-tifel, ha tara kif jirribella u kif jirvilla! Ħa jkollu erbatax-il sena, hmistax-il-sena, sittax-il sen... ikun għaddej mit-triq u jistħi jgħidilhom lil ħbiebu: 'Dik ommi'. U hija normali li jistħi jgħidilhom, għax irid jinqata', għax lil ommu jrid jgħidilha: 'Jien iehor, jien differenti minnek'. Għidli int kif jien dan nista' nagħmlu proprjetà tiegħi! Xi hadd minna jieħu gost kieku jkun proprjetà ta' haddiehor? Xi hadd minnkomm jieħu gost ikun għadu taħt id-dublett ta' ommu sal-lum, anki jekk aħna adulti? Xi hadd minna jieħu gost kieku għadna oġġett tagħha, proprjetà tagħha, u mhux persuna bil-libertà tagħha, bis-sentimenti tagħha, bil-mod kif tirraġuna hi? Żgur li hadd minna. Jitkellem għalina dan il-Vanġelu.

L-aħħar punt. Forsi kieku Marija kienet fi żmienna u marret tgħin lil Elizabetta, kienet tieħu magħha xi immigrant jew xi Filippina. Mhix xi haġa hażina tafux! Mhix xi haġa hażina li ngħinu n-nies jaħdmu. Imma fejn nistgħu nirrangaw aktar? Fejn jista' jkun li qed immorru żmerc? Jista' jkun li qed jiġrilna li qed ninsew li l-imħabba vera tissarraf fil-qadi, billi tmiss man-nies. Jien għalija aktar faċli jiġi filgħaxija, ġej mix-xogħol, għajjen jien, għajjen hu, u nċemplu jew lill-*Bolt* jew lill-*Wolt*, u jiġi xi hadd minnhom – narahom iduru, kultant tibza' li ha ttajjar lil xi hadd jew ha jtajrek xi hadd minhom! – u ffrankalek il-biċċa tax-xogħol. U mbagħad kilt. X'naqas hemmhekk? Li qgħadt int, forsi int u r-raġel, jew forsi int u l-mara, u

qgħadtu tagħmlu xi haġa żgħira flimkien, issajru flimkien, tagħmlu l-hin ma' xulxin, fil-qadi ta' xulxin. Il-qadi sempliċi tal-ħajja ta' kuljum huma l-ġesti żgħar illi permezz tagħhom jien nuri li nħobbok. Faċli li jien immur għax-xogħol, għandi l-maid tiġi u tnaddafli, u nsib kollox lest. Kultant hekk ikollok tagħmel, m'hemmx mod ieħor. Imma x'inhu jintilef? Qed tintilef l-immedjatezza tal-qadi fl-imħabba u fil-qrib tal-persuni li int suppost tħobb. Kemm hu aktar faċli li jien insib id-dar nadifa! Kemm hi iktar ikkumplikata li jien għadni ġej mix-xogħol, imma bi mħabba u bi tbatija, jien u r-raġel flimkien, għax inħobbu lil xulxin u lit-tfal tagħna, nesprimu, nuru din l-imħabba ta' bejnietna, dan ir-rispett ta' bejnietna, bis-semplicità ta' daqqa ta' xkupa, bis-semplicità illi ngħaddi ftit l-art, b'din is-semplicità. Dan tgħallimhulna Marija.

Issa kulhadd liberu li jagħmel li jrid. Il-Vanġelu mhux hemm biex jiddetta. Il-Vanġelu qiegħed hemm biex jgħidilna: 'Isma', din ħajja umana, u din ħajja diżumana'. Imma din ħajja aktar umana, din ħajja ta' wlied Alla, iktar sabiħa! Tgħiduli: sewwa, noqgħod insefter! Għandek raġun: il-problema mhix li ssefter; il-problema hija aktar fonda: għejejt tħobb! Tiftakar meta kont iżgħar, u żewġek kien ikun ġej mix-xogħol, tipprova tagħmel kulma tista' biex tmur qabel inti ħalli tlestilu kollox kif jixtieq hu, kif irid hu? U tħajmu wkoll. Imma għaliex? Għax kien hemm naqra aktar imħabba. Jista' jkun li għejejt tħobb? Jista' jkun li l-ħajja ta' kuljum, il-kilba biex ikolli aktar, tal-flus, għax mingħalina dik se tagħmilna familja, iktar kuntenti, għejjietna, u dik l-għeja attakkat ukoll l-imħabba?

Ejjew nitolbu lil dawn iż-żewġ persuni kbar, Marija u Elizabetta, u lill-persuni ikbar li kellhom go fihom, Ġesù u San Ġwanni l-Battista, biex jgħallmuna nkunu aktar bnedmin, anzi, jgħallmuna ngħixu ta' wlied il-Missier.